

Hoofdluis (protocol)

Versie: juni 2018

Status: vastgesteld door MT

Inleiding

Het voorkomen en bestrijden van hoofdluis is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en school. Een deel van de uitvoering ligt bij de 'luizenouders', de uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt bij elke ouder.

Het landelijke hoofdluisadvies (RIVM, GGD'en) is als volgt samen te vatten:

- controle, met als doel het vroegtijdig ontdekken, thuis en op school;
- behandelen, d.m.v. 14 dagen kammen (eventueel met een hoofdluismiddel);
- wassen van diverse spullen wordt niet langer aanbevolen.

Taken ouders

Het is de verantwoordelijkheid van ouders dat hun kind zonder hoofdluis naar school komt.

De taken van ouders zijn:

- eigen kinderen maandelijks zorgvuldig controleren met de netenkam;
- direct behandelen bij luis;
- doorgeven aan school dat hun kind(eren) luis heeft/hebben.

Taken school

Het is de verantwoordelijkheid van de school om preventieve maatregelen te treffen. De school is verantwoordelijk voor de hygiëne en het leefklimaat op school.

De taken van school zijn:

- sfeer creëren waarbij er geen verwijten zijn;
- informeren ouders als er luizen worden gevonden;
- ouders voorzien van alle benodigde informatie (GGD\RIVM);
- faciliteren luizenouders;
- luizenouders in de gelegenheid stellen controles goed te doen, op een goed verlichte plek, en leerlingen goed voor te bereiden;
- luizen ouders voorzien van alle benodigde middelen (luizen/netenkammen, punkammen, alcohol, witte doekjes, gaas, etc.);
- lijsten aanleveren die gebruikt kunnen worden om af te strepen welke kinderen zijn gecontroleerd (lijst per groep met alleen de voornamen van de leerlingen)
- informeren luizenouders als luizen zijn gevonden;
- aanwijzen aanspreekpunt vanuit het team.

Sfeer creëren waarbij geen sfeer van verwijten en taboe is

Vanzelfsprekend wordt de privacy van alle ouders en kinderen goed bewaakt. Ook kinderen van oplettende, hygiënische ouders kunnen hoofdluis krijgen. Kinderen zijn nu eenmaal het meest bevattelijk voor hoofdluis. Luizen nestelen zich juist eerder in schoon haar.

Informereren luizenouders, teamleider, team en ouders als luizen worden gevonden

De luizenouders informeren de teamleider wanneer bij een leerling luizen gevonden zijn. De teamleider brengt hierna de desbetreffende leerkracht op de hoogte.

De leerkracht van de betreffende groep geeft alle kinderen uit die groep een brief mee naar huis waarin staat dat in de groep luizen zijn geconstateerd. Deze brief bevat duidelijke voorlichting over luizenbestrijding. De teamleider beoordeelt in samenspraak met de leerkrachten of het noodzakelijk is dat de luizenouders een extra controle inplannen.

Indien er meerdere gevallen van hoofdluis zijn, is het te overwegen ook ouders van andere groepen te informeren d.m.v. een brief, e-mail, of de nieuwsbrief.

Ouders voorzien van alle benodigde informatie

De ouders krijgen van school de informatie die de GGD/RIVM steeds samenstelt op basis van de meest recente inzichten. Het makkelijkste is om deze informatie op te nemen op de website van de school, dan kan daarnaar worden verwezen.

Wassen van verkleedkleden

Er is geen wetenschappelijk bewijs dat hoofdluizen ook worden verspreid via bijvoorbeeld knuffels, sjaals of beddengoed. Maatregelen zoals het wassen van knuffels, jassen en het stofzuigen van de auto en meubilair zijn niet nodig.

Taken luizenouders

De luizenouders zijn uitvoerder van verschillende taken:

- reguliere controle van alle kinderen na elke schoolvakantie;
- eventueel extra controle op indicatie als een kind hoofdluis heeft (in de desbetreffende klas).

Hoe ziet een hoofdluis eruit?

Een luis heeft zes pootjes, is bruin tot zwart, en een vrouwtje kan tot 3 millimeter lang worden. De kleur van de luis hangt enigszins samen met de haarkleur. Jonge luizen zijn zilverachtig. De eitjes (neten) zijn ongeveer 1 millimeter groot. Ze zitten vast geklit aan de haren.

Reguliere controle door de luizenouders

1. Controleer het haar door met een kam een haarpunt op te tillen op de volgende plaatsen:
 - achter de oren
 - de kruin
 - de nek
 - onder de pony

Kijk of er neten zijn (zo ja, waar) en of er luizen zijn.

De eitjes, neten, zien eruit als grijs/witte puntjes en kleven aan de haren. Ze zijn lastig te verwijderen. Als een kind neten heeft kan men er ook van uitgaan dat er luizen aanwezig zijn (geweest).

Zitten ze dichtbij de hoofdhuid of ver weg?

De hoofdluis plakt neten aan de haren vlakbij de haarinplant (maximaal 3-4 mm boven de hoofdhuid). Neten die dichtbij de hoofdhuid zitten bevatten nog eitjes die 7 dagen na het leggen uitkomen. Zolang deze volle neten in het haar zitten, blijven er luizen geboren worden. Deze moeten dus (thuis) worden weggehaald met de hand.

Zitten ze een paar cm van de hoofdhuid vandaan, dan zijn ze zeker uitgekomen en leeg. Als het haar groeit, komen de (inmiddels lege) neten steeds verder van de hoofdhuid af te zitten. Immers, het haar groeit ruim 1 cm per maand en de neten komen na 7 dagen uit. De volwassen luis is een grijsblauw beestje van ongeveer 3 millimeter groot. Nadat hij bloed opgezogen heeft, is hij roodbruin.

2. Registreer de bevindingen op de leerlingenlijst. Registreer als volgt:
 - GN = geen neten
 - N = wel neten (noteer ook waar en hoeveel)
 - L = luis
 - A = kind is afwezig
3. Vertel niet aan de kinderen of ze wel of geen hoofdluis hebben. Als er hoofdluis en of neten gevonden wordt, zullen de ouders hiervan op de hoogte worden gesteld.
4. Na iedere controle wordt, als men gebruik maakt van de puntkam, deze met alcohol 70% schoongemaakt en gecontroleerd op eventueel aanwezige hoofdluis. Als de controle plaatsvindt door met de vingers het haar te controleren dan is het raadzaam om de handen te wassen als er neten en of luizen zijn gevonden.

Privacy van ouders en kinderen

De luizenouders beloven zorgvuldig om te gaan met wat ze horen, zien en meemaken tijdens de luizencontroles en mogen ook niet aan derden vertellen bij wie hoofdluis is gevonden.

Niet naar huis sturen

Op grond van de wet is het niet mogelijk een kind met hoofdluis van school te weren. Dat betekent ook dat een kind niet de hele dag thuis mag blijven vanwege de behandeling. Andere kinderen mogen niet thuis gehouden worden wegens angst voor besmetting.

Situatie: luizenouder of leerkracht vindt dode/oude neten bij reeds behandelde kinderen

Leerkracht licht ouders in en vraagt hen hun kind extra te controleren, zo nodig te behandelen en in ieder geval de neten handmatig te verwijderen (tussen duim en wijsvinger. Eventueel eerst losweken met azijn).

Situatie: ouder meldt luis

Leerkracht geeft aan dat kind direct behandeld moet worden, maar wel naar school moet komen.

Situatie: langdurig luizenprobleem

Er kunnen verschillende redenen zijn waardoor steeds weer besmetting kan plaatsvinden:

- Ouders controleren hun kind niet of onvoldoende. Volgens de nieuwste adviezen is het belangrijkste een kind met hoofdluis gedurende veertien dagen dagelijks tweemaal te kammen. Dit vraagt veel inzet van de ouders. Alleen behandelen met shampoo is niet voldoende!
- Niet alle ouders behandelen alle kinderen binnen het gezin.
- Vaak komt het doordat ouders niet weten hoe ze moeten controleren en dat ze neten en hoofdluis niet herkennen.

Hardnekkige gevallen of problemen met ouders kunnen worden doorgegeven aan de contactpersoon of teamleiders van school. Nadat de teamleider de ouders heeft geïnformeerd kan de schoolarts of maatschappelijk werker, die aan de school verbonden is, contact opnemen met de ouders. Het verdient de voorkeur dat ouders zelf contact opnemen met de schoolarts/maatschappelijk werker.

Controle thuis / kammen thuis

Thuis kan veel grondiger worden gecontroleerd dan op school, omdat er meer tijd is, de haren dan goed natgemaakt kunnen worden en grondig gekamd met de netenkam. Op precies dezelfde manier moet het haar gedurende 14 dagen gekamd als er hoofdluis of volle neten worden gevonden, óók als er een antiluisenmiddel wordt gebruikt.

- Was het haar met gewone shampoo en spoel het haar uit.
- Bescherm de ogen met een washandje.
- Breng ruim crèmespoeling in het haar en spoel dit niet weg.
- Kam de knopen en klitten uit het haar met een gewone kam.
- Houd het hoofd voorover boven een wasbak en kam het haar van achteren naar voren met een fijntandige kam tegen de schedelhuid aan, start bij het ene oor en schuif na elke kambeweging op richting het andere oor.
- Veeg tijdens de kambeurt de kam regelmatig af aan een papieren servet of zakdoek en kijk of er luizen op het papier zichtbaar zijn.
- Spoel de crèmespoeling uit en maak de kammen schoon. Daarna 5 minuten uitkoken of ontsmetten met alcohol (70%).

Behandeling

Er zijn twee keuzes:

- alleen kammen (14 dagen lang dagelijks)

OF

- een anti-hoofdluismiddel én 14 dagen lang dagelijks kammen.

Hoe te kammen?

Het toevoegen van crèmespoeling of antiklitshampoo aan het natte haar maakt het kammen makkelijker en daarmee meer acceptabel.

Vastgeplakte neten kan men eventueel losweken door een doekje met azijn op het haar te deppen of ze kunnen gewoon tussen twee nagels er uit trekken.